

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5751
GK 47

Sayı : 54045643-610-1 / 481
Konu : Yazılı Soru Önergesi

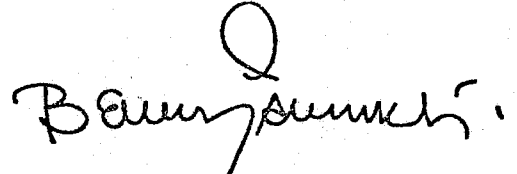
08.11.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-388626 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dilşat CANBAZ KAYA'ya ait 7/5751 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş 7/5751 (4 sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DİLŞAT CANBAZ KAYA'YA AİT 7/5751 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Son yıllarda hızlı bir şekilde su seviyesinde düşüşlerin yaşandığı Burdur Gölünde su düşüşlerinin engellenmesi ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik olarak “Burdur Gölü Alt Havzası Eylem Planı” hazırlanmış, bahse konu Eylem Planı’nın Bakanlığımız koordinasyonunda; mesul kurum ve kuruluşlar tarafından, hassasiyetle ve disiplinli bir şekilde uygulanmasının temini maksadıyla 2015/4 sayılı “Burdur Gölü Alt Havzası Eylem Planı Genelgesi” 13.11.2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

“Burdur Gölü Alt Havzası Eylem Planı” kapsamında, göle olan baskılar ve etkiler ile alt havzanın genel durumu değerlendirilerek, iyileştirmeye yönelik olarak belirlenen tedbirler ile uygulaması gerekli görülen eylemler;

1. Evsel atıksuların kontrolü,
2. Endüstriyel atıksuların kontrolü,
3. Katı ve tehlikeli atıkların kontrolü,
4. Yayılı kaynak kirliliği kontrolü,
5. Ağaçlandırma, erozyon sel ve çığ kontrolü,
6. Taşocakları ve maden sahalarının rehabilitasyonu ve Maden Sahaları Yönetimi Eylem Planı,
7. Su kalitesinin izlenmesi, denetim ve yaptırımı,
8. Burdur Gölü Yönetim Planının uygulanmasına yönelik izleme çalışmaları,
9. Burdur Gölü su dengesinin kontrol altına alınması

olmak üzere 9 ana başlık altında toplanmıştır. Bu eylem başlıkları altında da 53 eylem adımı yer almakta olup her birinin gerçekleştirilmesinden sorumlu ve ilgili kuruluşlar ile iş planı takvimi ortaya konulmuştur. Eylem adımlarına yönelik kaydedilen gelişmeler ilgili kurumlar tarafından üçer aylık periyotlar ile Bakanlığımıza iletilmektedir. Bu minvalde söz konusu Eylem Planını takibi titizlikle gerçekleştirilmektedir.

Eylem Planı, eylem adımlarından olan dokuzuncu sıradaki “Burdur Gölü su dengesinin kontrol altına alınması” eylemi kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarda Burdur Gölü’nde su seviyesindeki düşüşün ana nedenlerinden birinin de göl aynasındaki yüksek miktarda buharlaşmadan kaynaklandığı yapılan çalışmalar neticesinde teyit edilmiştir.

Bu bağlamda söz konusu Eylem Planında yer alan “9.1.1.Buharlaşma Miktarlarının Azaltılması için Çalışmaların Yapılması” alt eylem adımı çerçevesinde Burdur Gölü’nde buharlaşmanın azaltılarak su dengesinin kontrol altına alınması amacıyla “Burdur Gölü’nde Buharlaşmanın Azaltılması ARGE Projesi” başlatılmıştır.

Söz konusu proje kapsamında buharlaşmanın azaltılmasında uluslararası literatürde en yaygın şekli ile kullanılan yöntemlerden olan gölge topları, monalayer ((Setil Alkol (Palm yağı ekstraktı), Steril Alkol (Hindistan Cevizi yağı ekstraktı)) ve güneş panelleri yöntemleri uygulanarak buharlaşmanın azaltılmasına olan etkileri değerlendirilmektedir. Projede ölçümlere 2018 Aralık ayında başlanmış ve 1 yıl süre ile ölçüm yapılacak olup 2019 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır. Böylelikle maliyet ve çevresel etkilerde göz önüne

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

alınarak hangi yöntemin uygulanabilirliğinin en uygun olduğu sonucu elde edilecektir. Elde edilen bu bilgiler yalnızca Burdur Gölü özelinde değerlendirilmeyip Ülke genelindeki uygulayıcılar için yol gösterici nitelikte olacaktır.

Burdur İli de dâhil olmak üzere 81 İlde yürütülen “Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi” 26.09.2017 tarihinde başlamıştır. Proje kapsamında Türkiye’de evlerde, sanayide, turizmde, enerji üretiminde ve tarım sektörlerinde kullanılan suların yeniden kullanımına yönelik alternatifler incelenip değerlendirilecektir.

Bu kapsamda atıksu arıtma tesisi çıkış sularının, tarımdan dönen suların, soğutma sularının ve yağmur sularının gerekli arıtma proseslerinden geçirildikten sonra tarımsal sulamada, park bahçe sulamasında, sulak alanların beslenmesinde ve sanayide kullanımı gibi yeniden kullanım alternatifleri proje kapsamında değerlendirilmekte olup Ülke genelini kapsayan 25 su havzası için Ön Fizibilite ve Taslak Eylem Planı Raporları hazırlanmaktadır.

Göl ve nehirlerimizdeki su kirliliğinin engellenmesi maksadıyla Su Kalitesi Eylem Planları yayınlanmaktadır. Bu eylem planları aşağıda verilmektedir.

- Burdur Gölü Eylem Planı,
- Nilüfer Çayı Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı,
- Uluabat Gölü Su Kalitesi Eylem Planı,
- Manyas Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı,
- Sacir Deresi Su Kalitesi İyileştirme Eylem Planı,
- Nizip Çayı Su Kalitesi İyileştirme Eylem Planı,
- Göller ve Sulak Alanlar Eylem Planı,
- Akkaya Barajı Eylem Planı,
- Boğazköy Barajı Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı,
- Mogan-Eymir Gölü Havza Koruma Eylem Planı,
- Ilgın Gölü Su Kalitesi Eylem Planıdır.

Bakanlığımız tarafından 2016-2018 yılları arasında yürütülmüş olan Durgun Sularda Özümleme Kapasitesinin Belirlenmesi ve Su Kalitesinin İyileştirilmesi Projesi ile 11 havzada su kalitesi izleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında 362 durgun suya ilişkin su kalitesinin iyileştirilmesi ve suların besi maddelerince özellikle azot ve/veya fosfor bileşiklerince, alg ve daha yüksek yapılı bitkilerin üremesini hızlandıracak, böylece sudaki canlıların dengesini bozacak ve su kalitesinde istenmeyen bozulmalara yol açacak şekilde zenginleşmesi olarak ifade edilen ötrofikasyonun önlenmesi ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı maksadıyla tedbirler programı oluşturulacaktır.

Türkiye genelinde 25 havzada yer alan yerüstü su kaynaklarında su kalitesi durumunun izlenmesi maksadıyla Bakanlığımızca havza bazında izleme programları hazırlanmıştır. Bahse konu izleme programları dâhilinde 25 havzada temsil edici nitelikte ve sayıda izleme noktası belirlenmiş ve her bir noktada izlenmesi gereken kirlilik parametreleri ortaya konulmuş olup, nehir ve göllerde kirlilik durumunun izlenmesine ilişkin çalışmalar, söz konusu izleme

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

programları dâhilinde DSİ Genel Müdürlüğünce yürütülmekte ve düzenli olarak su kalitesi değerlendirmeleri yapılmaktadır.

Suyun havza ölçekli yönetimi ve su kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde korunması, geliştirilmesi ve kullanılması maksadıyla; havza ölçekli yönetim planları hazırlanmakta ve bu planların uygulanmasına ilişkin faaliyetler Havza Yönetim Heyetleri ile İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları vasıtası ile takip edilmektedir.

Ülkemiz su kaynaklarının miktar ve kalite bakımından korunması maksadıyla Nehir Havza Yönetim Planları hazırlanmaktadır. Söz konusu planlar ile ülkemiz su havzalarında denizler hariç, kıyı suları dahil olmak üzere yerüstü suları ve yeraltı sularının bütüncül bir yaklaşımla korunması hedeflenmektedir. Bahse konu planlar kapsamında;

- Yerüstü ve yeraltı suyu kütleleri yönetilebilecek en küçük birimler olan su kütlelerine belirlenerek, söz konusu kütlelerin üzerindeki evsel, endüstriyel, tarımsal vb. faaliyetlerden kaynaklanan baskılar, bu baskıların su kaynakları üzerinde meydana getirdiği etkiler ve oluşturduğu risk durumları ortaya konmaktadır.
- Belirlenen yerüstü ve yeraltı su kütlelerindeki baskıların söz konusu su kütleleri üzerindeki etkilerini tespit etmek maksadıyla izleme çalışmaları yapılmakta, kalite ve miktar açısından su kaynaklarının durumları ortaya konulmaktadır.
- Yerüstü ve yeraltı suyu kütlelerinin miktar ve kalite bakımından ulaşması gereken çevresel hedefler belirlenmektedir.
- Belirlenen çevresel hedeflere ulaşmak maksadıyla ekonomik analiz çalışmaları ile desteklenen tedbirler ve bu tedbirleri gerçekleştirecek mesul kurum ve kuruluşlar belirlenmekte, tedbirlerin mesul kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanmasına yönelik periyotlar ortaya konulmaktadır.

Nehir Havza Yönetim Planlarının 25 havzada hazırlanması hedeflenmekte olup Nehir Havza yönetim Planlarının hazırlanması çalışmalarının tamamlandığı havzalar ile bahse konu çalışmaların devam ettiği havzalar aşağıda yer almaktadır:

- Nehir Havza Yönetim Planının Hazırlanması Çalışmalarının Tamamlandığı Havzalar: Büyük Menderes, Konya, Susurluk, Meriç Ergene, Gediz Havzaları
- Nehir Havza Yönetim Planının Hazırlanması Çalışmalarının Devam Ettiği Havzalar: Küçük Menderes, Batı Akdeniz, Akarçay, Yeşilırmak, Kuzey Ege ve Burdur Havzaları.

Su kaynaklarının özellikle kurak dönemlerin de dikkate alınarak, içme-kullanma suyu ve çevresel akış ihtiyaçları başta olmak üzere; tarım, sanayi ve enerji sektörlerinin ihtiyaçlarının geleceğe yönelik planlanması ve sektörlerin ihtiyacının su kaynaklarının korunarak adil, verimli ve planlı bir şekilde karşılanması maksadıyla sektörel su tahsis planları hazırlanmaktadır. Bu kapsamda Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı hazırlanmış olup, tahsis planı kapsamında normal koşullarda ve farklı kuraklık şartlarında muhtemel su potansiyeline göre tahsis senaryoları oluşturulmuştur.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen atıksu faaliyetleri;

- Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında 12 adet atıksu arıtma tesisi tamamlanmıştır,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- İpa kapsamında 1 adet atıksu arıtma tesisi tamamlanmıştır,
- 4 adet atıksu kolektörü tamamlanmıştır,
- 2 adet atıksu kolektör hattı inşaatı devam etmektedir,
- 3 adet atıksu arıtma tesisi inşaatı devam etmektedir,
- 11 adet atıksu proje işi tamamlanmıştır,
- 7 adet atıksu işleri proje yapımı devam etmektedir,
- 3 adet atıksu arıtma tesisi yapımı planlanmaktadır.